ریسک فاکتورهای هپاتیت B و C درمیان ۴۰۰ اهدا کننده ی خون در مشهد بین سال های ۱۳۸۶-۱۳۸۲: یک مطالعه ی مورد- شاهدی

حسن وثوقی نیا[۱]- محمدتقی شاکری[۲]- الهام مختاری امیرمجدی[۳]- فرشته روانبخش[۴]
سیاوش عابدینی[۵]

چکیده

زمینه و هدف: عفونت هپاتیت B و C از جمله عفونتهای شایع در ایران است. یکی از مؤثرترین راههای کنترل این عفونتها پیش گیری از عفونت می باشد. برای انتخاب بهترین راه پیش گیری، مشخص کردن راههای اصلی انتقال ضروری است.

روش تحقیق: مطالعه ی حاضر یک بررسی مورد- شاهدی روی ۶۰ اهدا کننده ی خون anti-HCV مثبت و ۳۴۰ اهدا کننده HBsAg مثبت است که به سازمان انتقال خون مشهد مراجعه کرده بودند. گروه شاهد را ۴۰۰ بیمار بستری در بیمارستان تشکیل می دادند که از نظر این مارکرهای ویروسی منفی و با گروه بیمار از نظر سن و جنس یکسان انتخاب شده بودند. راههای انتقال توسط پرسشنامه ای دقیق بر اساس ریسک فاکتورها بررسی شد. مقایسه ی دو گروه با آنالیز تک متغیری و آزمون رگرسیون لجستیک به کمک نرم افزار SPSS انجام شد. p-value کمتر از ۰/۰۵ تفاوت معنی دار آماری در نظر گرفته شد.

یافته ها: فراوانی HBsAg و anti- HCV مثبت در میان اهدا کنندگان خون در مشهد به ترتیب ۱/۱۷٪ و ۰/۱٪ بود. در آنالیز نهایی چند متغیری، فرو رفتن سوزن در هر دو گروه شایعترین ریسک فاکتور بود (OR به ترتیب ۷/۱۲ و۱۶/۹۴). سابقه ی زردی (OR=۵/۰۵)، مراجعه به دندانپزشک (OR=۴/۵) و سابقه ی زندان (OR=۸/۰۸) به عنوان ریسک فاکتورهای مستقل عفونت HCV شناخته شدند. برای عفونت HBV خالکوبی و سابقه ی زندان فاکتورهای پیشگویی کننده ی مستقل بودند.

نتیجه گیری: راههای انتقال HBV و HCV در مشهد تفاوت چندانی با سایر نقاط ایران ندارد. برخی اقدامات طبی، الگوهای شیوه ی زندگی و موارد فرهنگی در مشهد ممکن است افراد را در معرض برخی ریسک فاکتورها قرار دهد.

کلید واژه ها: هپاتیت B؛ هپاتیت C؛ ریسک فاکتور؛ اهداکنندگان خون

افق دانش؛ فصلنامه ی دانشگاه علوم پزشکی و خدمات بهداشتی درمانی گناباد (دوره ی 15؛ شماره ی 4؛ زمستان سال 1388)

دریافت: 1388/7/9 **اصلاح نهایی:** 1388/11/25 **پذیرش:** 1388/12/20

۱- **نویسنده ی مسؤول:** فوق تخصص گوارش، استادیار، دانشکده ی پزشکی، دانشگاه علوم پزشکی مشهد
آدرس: مشهد- خیابان احمدآباد- بیمارستان قائم- دفتر گروه داخلی
تلفن: ۸۰۱۲۷۴۲ - ۰۵۱۱ نمابر: ۸۴۰۹۶۱۲-۰۵۱۱ پست الکترونیکی: vosoghiniah@mums.ac.ir
۲- Ph.D بهداشت و پزشکی اجتماعی، دانشگاه علوم پزشکی مشهد
۳- فلوی فوق تخصص گوارش، دانشگاه علوم پزشکی مشهد
۴- پزشک عمومی، مرکز اطلاعات اورژانس ۱۱۵ مشهد
۵- دانشجوی پزشکی عمومی، دانشکده پزشکی، دانشگاه علوم پزشکی مشهد